

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής σημάδεψε με την προσωπικότητα και την πολιτική του τη μεταπολεμική ιστορία της Ελλάδας. Είχε βαθύτατη αίσθηση της ιστορίας και της δικής του σχέσης με αυτήν. Ευτύχισε να έχει βίο μακρόν και έτσι να παρακολουθήσει την εξέλιξη των ίδιων ζητημάτων μέσα στο χρόνο και να ξαναδιασταυρωθεί με τα ίδια θέματα σε διαφορετικές φάσεις τους.

Το Κυπριακό, οι Ελληνοτουρκικές σχέσεις, οι σχέσεις με το ΝΑΤΟ, η Βαλκανική Συνεργασία, οι σχέσεις της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι υποδομές της χώρας στον τομέα των μεταφορών και των επικοινωνιών, τα μεγάλα δημόσια έργα, το συνταγματικό πρόβλημα της χώρας ήταν -για να αναφέρω μερικά παραδείγματα- ζητήματα που ο Κωνσταντίνος Καραμανλής χειρίστηκε και αντιμετώπισε πολλές φορές σε διαφορετικές ιστορικές περιόδους και μέσα σε ποικίλες συγκυρίες. Οι αποφάσεις του έχουν δημιουργήσει σε σημαντικό βαθμό το σημερινό μας περιβάλλον, το πλαίσιο των προβλημάτων και των δυνατοτήτων μας.

Η πολιτική του σταδιοδρομία αρχίζει ουσιαστικά στα δύσκολα μετεμφυλιακά χρόνια, στα χρόνια της δεκαετίας του '50, τότε που η Ελλάδα προσπαθούσε να επουλώσει τις πληγές της, να

βρει το δρόμο της. Βαθιές οι διαχωριστικές γραμμές στην πολιτική και στην κοινωνία, με το παρακράτος να υποσκάπτει τα θεμέλια μιας εύθραυστης δημοκρατίας. Γι' αυτό και η κραυγή από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή: Ποιός κυβερνά επιτέλους αυτό τον τόπο;

Η σύγκρουσή του με την Αυλή σηματοδότησε τη θέλησή του για τη διασφάλιση μιας ακώλυτης λειτουργίας του πολιτεύματος σύμφωνα με το Σύνταγμα, αλλά συγχρόνως και την απαρχή της ακηδεμόνευτης ηγεσίας του στη συντηρητική παράταξη.

Με την πτώση της χούντας ανέλαβε την ευθύνη να οδηγήσει τη χώρα σ' ένα δημοκρατικό πολιτειακό καθεστώς. Η διενέργεια δημοψηφίσματος για το πολιτειακό ζήτημα, σειρά θεσμικών αποφάσεων για την αποκατάσταση της δημοκρατίας και ένα νέο Σύνταγμα, που εξέφραζε τις σύγχρονες αντιλήψεις εκείνης της εποχής για τη συγκρότηση της αστικής δημοκρατίας, αποτέλεσαν τις βάσεις της μεταπολιτευτικής περιόδου της Ελλάδας.

Η πολιτική ικανότητα του Κωνσταντίνου Καραμανλή αποτυπώνεται στις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στο

αρχικό Κυβερνητικό Σχέδιο Συντάγματος και το τελικό κείμενο του Συντάγματος του 1975. Κρίσιμες παρεμβάσεις της επιστημονικής κοινότητας και της τότε αντιπολίτευσης έγιναν δεκτές από τη συντριπτική πλειοψηφία που διέθετε στη Βουλή του 1975 η Νέα Δημοκρατία. Και αυτό δείχνει τα βήματα, που έκανε η πολιτειακή σκέψη του Κωνσταντίνου Καραμανλή από τις προτάσεις της λεγόμενης «βαθιάς τομής» του 1963 μέχρι το Σύνταγμα του 1975.

Κορυφαίο γεγονός της πορείας του αλλά και κορυφαίο γεγονός στη μεταπολεμική ιστορία της χώρας ήταν η επιλογή του για την ένταξη της Ελλάδας στην τότε ΕΟΚ. Η χώρα μας δεν ήταν τότε ακόμη οικονομικά και κοινωνικά έτοιμη γι' αυτό το εγχείρημα. Αλλά ο Καραμανλής προέταξε το πολιτικό κριτήριο. Διείδε ότι η ένταξη θα απέκλειε νέες περιπέτειες όπως εκείνης της δικτατορίας και θα εξανάγκαζε τη χώρα σε μια προσαρμογή προς τις ανεπτυγμένες οικονομίες. Διείδε ότι με νωπή την τραυματική εμπειρία της δικτατορίας ήταν η κατάλληλη στιγμή για να επιτύχει την ένταξη. Εκμεταλλεύτηκε τη στιγμή με αποφασιστικότητα και με επιτυχία. Δημιούργησε έτσι νέες καθοριστικές για την πορεία της χώρας συνθήκες.

Έσπασε τη διεθνή απομόνωση στην οποία είχε περιέλθει η χώρα μας λόγω της επτάχρονης δικτατορίας και διεύρυνε τους διεθνείς της ορίζοντες.

Συνέβαλε ουσιαστικά στην εξομάλυνση των σχέσεών μας με τις γειτονικές χώρες των Βαλκανίων και στην εμπέδωση κλίματος ειρήνης, φιλίας, σταθερότητας και συνεργασίας στην ευρύτερη περιοχή.

Ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας άσκησε το ύπατο λειτούργημα με σωφροσύνη, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που αναγνώριζε το Σύνταγμα στο αξίωμά του. Γι' αυτό και η δημοτικότητα και η αναγνώρισή του ως πολιτικού ηγέτη πέρασε τα όρια της κομματικής βάσης του κόμματος του οποίου υπήρξε ιδρυτής.

Η προσωπική ιστορία του Κωνσταντίνου Καραμανλή για περισσότερο από εξήντα χρόνια συνδέεται με την πορεία των δημοσίων πραγμάτων της χώρας μας. Η «ιδιωτική οδός» ταυτίζεται με τη δημόσια. Αυτό είναι το χαρακτηριστικό όχι αυτού, που είναι απλά και μόνον πολιτικός, αλλά αυτού που είναι πράγματι δημόσιος άνδρας.

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής υπήρξε ένας πολιτικός μιας εποχής που έκλεισε. Μια εποχής όπου η Ελλάδα πέρασε από το επίπεδο που άφησε ο εμφύλιος πόλεμος, σε ένα άλλο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο με το πολίτευμα και την οικονομία να λειτουργούν πια με σταθερούς κανόνες και σταθερό πλαίσιο. Μακροημέρευσε βλέποντας να τελειώνει η εποχή του και παρακολουθώντας το ξεκίνημα της νέας με το αμείωτο ενδιαφέρον ενός γνήσιου πολιτικού για το καλό του τόπου. Η ιστορία θα κρίνει το έργο του. Εμείς οι πολιτικοί οφείλουμε να τον τιμήσουμε για ό,τι προσέφερε στην πατρίδα μας. Οι παραινέσεις του και οι πολιτικές του υποθήκες ιδιαίτερα για εθνική ομοψυχία, θα κρατήσουν τη μνήμη του ζωντανή στον ελληνικό λαό.

Κωνσταντίνος Καραμανλής σημάδεψε με την προσωπικότητα και την πολιτική του την μεταπολεμική ιστορία της Ελλάδας. Η σύγκρουσή του με την Αυλή σηματοδότησε την θέλησή του για την διασφάλιση μιας ακώλυτης λειτουργίας του πολιτεύματος σύμφωνα με το Σύνταγμα, αλλά συγχρόνως και την απαρχή της ακηδεμόνευτης ηγεσίας του στην συντηρητική παράταξη.

Με την πτώση της χούντας ανέλαβε την ευθύνη να οδηγήσει τη χώρα σ' ένα δημοκρατικό πολιτειακό καθεστώς. Η διενέργεια δημοψηφίσματος για το πολιτειακό ζήτημα, σειρά θεσμικών αποφάσεων για την αποκατάσταση της δημοκρατίας και ένα νέο Σύνταγμα που εξέφραζε τις σύγχρονες αντιλήψεις εκείνης της εποχής για τη συγκρότηση της αστικής δημοκρατίας αποτέλεσαν τις βάσεις της μεταπολιτευτικής περιόδου της Ελλάδας. Καθοριστικής σημασίας για την Ελλάδα υπήρξε η επιλογή του για τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της χώρας μας, έστω και αν η χώρα μας ήτανε τότε ανέτοιμη ακόμη για ένα τέτοιο εγχείρημα.

Ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας άσκησε το ύψιστο λειτουργήμα με σωφροσύνη στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που αναγνώριζε το Σύνταγμα στο αξίωμά του. Ίσως γι' αυτό και η δημοτικότητα και η αναγνώρισή του ως πολιτικού ηγέτη πέρασε τα όρια της κομματικής βάσης του κόμματος του οποίου υπήρξε ιδρυτής.

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής υπήρξε ένας πολιτικός μια εποχής που έκλεισε οριστικά. Μακροημέρευσε βλέποντάς την να τελειώνει και παρακολουθώντας το ξεκίνημα της νέας με το αμείωτο ενδιαφέρον ενός γνήσιου πολιτικού για το καλό του τόπου.

Οι παραινέσεις του και οι πολιτικές του υποθήκες ιδιαίτερα για εθνική ομοψυχία θα κρατήσουν τη μνήμη του ζωντανή στο ελληνικό λαό.